

Ethiek in de psychiatrie

Morele keuzes maken in de GGZ

Tweedaagse cursus

NIEUW IN 2026

Programma en data

De cursus '**Ethiek in de psychiatrie**' wordt op de volgende data aangeboden:

- > Vrijdag 20 en vrijdag 27 november 2026
- > Vrijdag 14 en vrijdag 21 mei 2027 - onder voorbehoud - inschrijving nog niet geopend

De cursus bestaat uit twee interactieve lesdagen van 9:30 tot 16:30 uur. De dagprogramma's zien er als volgt uit.

Dag 1 – Fundamenten van ethisch denken in de psychiatrie

09.30 - Welkom en introductie in ethische principes in de psychiatrie

Astrid Vellinga, psychiater en plv-geneesheer-directeur Mentrum Arkin

- > Kennismaking met elkaar en het thema: wat betekent 'ethisch handelen' in jouw dagelijkse praktijk?

10.00 - Doen we de dingen goed?

- > De Principe benadering: autonomie, weldoen, niet-schaden en rechtvaardigheid — hoe verhouden deze zich tot de GGZ-praktijk?

11.00 - Doen we de goede dingen ?

- > De zorgpraktijk zoals deze werkelijk is: de relationele, contextuele en kwetsbaarheidsgevoelige dimensies van de Zorgethiek.

12.00 - Lunchpauze

13.00 - Ethische dilemma's in de psychiatrie in een moreel beraad met elkaar

Astrid Vellinga & Yolande Voskes, associate professor Ethiek, Recht en Humaniora, Amsterdam UMC, senior onderzoeker GGzE

Casusbespreking en gezamenlijke morele verkenning met gebruikmaking van de zorgethiek en de principe-benadering.

- > Mad or bad?
- > Verslaving – ziekte of verantwoordelijkheid?
- > Dwang, drang en autonomie
- > Wens om te sterven
- > Privacy & beroepsgeheim

16.00 Eigen casuïstiek

- > In kleine groepen werken aan eigen praktijksituaties met behulp van het geleerde stappenplan.

Dag 2 – Ethiek in de praktijk: Wie ben ik als goede hulpverlener?

09.30 - Terugblik en opstart

Astrid Vellinga, psychiater en plv-geneesheer-directeur Mentrum Arkin

- > Reflectie op de toepassing van dag 1 in de eigen praktijk.

10.00 - Professionele identiteit

Derek Strijbos, hoogleraar filosofie in de GGZ, Radboud Universiteit

- > Wat is professionele identiteit eigenlijk?
- > De rol van socialisatie in identiteitsvorming
- > Het sociale contract - de maatschappelijke en morele grondslag van professionaliteit
- > Professionele deugden als de belichaming van het sociale contract

In kleine groepen oefenen met intervisie, aan de hand van reflectie op persoonlijke en professionele waarden (in plaats van probleemoplossing).

12.00 - Lunchpauze

13.00 - Morele stress, tragiek en morele moed

Astrid Vellinga & Marije Stegenga, ethicus, coach Ethiekracht

- > Morele stress herkennen, begrijpen en hanteren
- > Typische situaties van morele stress in de psychiatrie
- > Alleen maar verliezers – tragiek in de psychiatrie
- > Het onderscheid tussen een dilemma en tragiek
- > Wat is morele moed?

- Morele moed in de psychiatrie
- De relatie tussen morele moed en deugdenethiek
- Schaarste en rechtvaardigheid

Ethiek in actie: reflectie op complexe casuïstiek (bijv. chronisch lijden, ernstige suïcidaliteit, dubbele diagnoses, LVB+psychiatrie).

16.15 - Afronding en evaluatie